

PRIKAZ KNJIGE

LIBER AMICORUM

Povodom sedamdesetogodišnjice života profesora Šime Ivanjka iz Maribora, grupa autora pripremila je zbornik radova pod naslovom Šime Ivanjko, LIBER AMICORUM, ius – veritas – mos. Zbornik je izašao 2010. godine, u izdanju Pravnog fakulteta Univerziteta u Mariboru

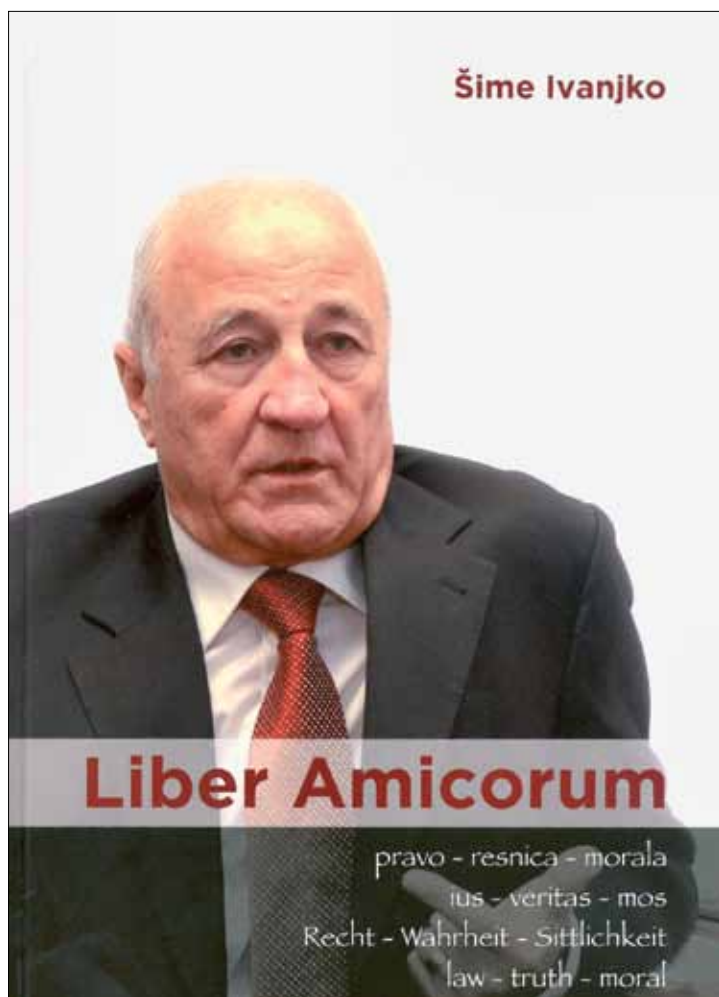
Profesor dr Šime Ivanjko poznat je teoretičar prava osiguranja s dugogodišnjom stručnom praksom. Njegova oblast interesovanja i proučavanja prostire se na područje celokupnog privrednog prava. Radio je u Saveznoj privrednoj komori Jugoslavije i bio član Upravnog odbora

Osiguravajućeg društva „Jugoslavija“ iz Beograda. Stalni je član Akademije pravnih znanosti Republike Hrvatske. Pravna oblast kojom se bavi obuhvata etiku, deontologiju i filozofiju.

Iz oblasti osiguranja pisao je o reformi sistema osiguranja u Jugoslaviji, pravnim aspektima osiguranja u Sloveniji, osiguranju u svetlu Obligacijskog zakonika, harmonizaciji slovenačkog osiguranja s pravnim propisima i drugim aktima

Evropske unije, o polisi i pravnim posledicama neplaćanja premije, o potpisu polise, obavezama osiguranika i osiguravača pri zaključivanju ugovora, klauzulama o isključenju rizika, o tumačenju ugovora o osiguranju, trajanju ugovora, osiguranju od odgovornosti, obaveznom osiguranju u javnom saobraćaju, osiguranju od odgovornosti vlasnika odnosno korisnika motornog vozila, slučaju sa osiguravajućim pokrićem u osiguranja od odgovornosti, obaveznom osiguranju za štete prouzrokovane motornim vozilom, naknadi štete prouzrokovane motornim vozilom, osiguranju od odgovornosti za nuklearne štete, novim oblicima osiguranja od odgovornosti, pravnim instrumentima obezbeđenja plaćanja, osiguranju u robnom prometu, osiguranju od odgovornosti za štete prouzrokovane proizvodom s greškom, osiguranju robe izložene na sajmovima, osiguranju uskladištene robe, osiguranju od odgovornosti skijaša, ispravama osiguranja međunarodnog dokumentarnog akreditiva, nedostatku propisa u vezi sa sudskom praksom, odgovornosti prevozioca u drumskom saobraćaju i njegovom osiguranju, osiguranju života, životnom osiguranju u sudskoj praksi, samoubistvu osiguranika, medicinskoj dokumentaciji potrebnoj za obavljanje osiguravajuće delatnosti, osiguranju od nezgode, uzajamnom osiguranju,

Autori: *grupa autora*
Izdavač: *Pravni fakultet*
Univerziteta u Mariboru, 2010

arbitražnom rešavanju sporova u vezi s premijom, zastarelosti potraživanja, uspešnom radu Hamburške berze osiguranja, pravu konkurencije kod životnog i imovinskog osiguranja, osiguranju od odgovornosti lekara, osiguranju ispitivanja novih lekova, fiducijarnom osiguranju, osiguranju pravne zaštite, posredniku u osiguranju, spornim pitanjima u vezi s radom posrednika, posrednicima u osiguranju prema slovenačkom pravu, dobrovoljnom dodatnom osiguranju penzionera, osiguranju od opasnosti za štete koje mogu nastati u životnoj sredini, osiguranju od građevinarske odgovornosti, osiguranju od odgovornosti članova upravnog i nadzornog odbora, oporezivanju usluga osiguranja, oporezivanju premije za osiguranje članova upravnog odbora, obrazovanju radnika za rad u osiguranju i prevarama u toj delatnosti osiguranja.

Svoj doprinos ovoj knjizi dao je profesor Mirko Vasiljević radom „Korporativno upravljanje i agencijski problemi“. Autor se bavi problemima korporativnog upravljanja u užem smislu. U teoriji pojmova upravljanje kompanijama ili korporacijama označeno je pojmom „agencijski problemi“. Vasiljević je izdvojio tri problema: sukob interesa akcionara i uprave kompanije, sukob interesa većinskih i manjinskih akcionara, te društvena odgovornost kompanije.

Fenomen korporativnog upravljanja mora da odvoji vlasništvo od upravljanja u uslovima kada je vlasništvo kompanije podeljeno među akcionarima. U ovom radu autor se bavi i strategijama rešavanja pomenutih problema. Pitanje sukoba interesa akcionara i uprave kompanije zahteva utvrđivanje statusne strategije, kao i strategije ovlašćenja, interesa, dužnosti i odgovornosti, te kontrole i preuzimanja.

Strategija rešavanja sukoba interesa akcionara i uprave kompanije mora u obzir da uzme postojanje identifikacije interesa većinskih akcionara i uprave kompanije. Zaštita manjinskih akcionara reguliše se zakonskim propisima. Vasiljević je pažnju obratio na statusnu strategiju, potreban standard ravnopravnosti akcionara, na strategije poverenja, prinude, transparentnosti, preuzimanja, kao i na sudsku i upravnu zaštitu.

Profesor Rade Bohinc napisao je tekst pod nazivom „Nekaj teoretičnih pogledov na podjetje i lastnino“. Pristupio je radu prikazom pravnoekonomske teorije. Pravna teorija mora u vidu da ima osnovna ekonomska načela kao što su analiza troškova (cost-benefit analysis), kolektivni pristup (collective actions theory), donošenje odluka u neizvesnim situacijama (decision making under uncertainty). Autor nas upoznae i s teorijom preduzeća, to jest kompanija.

Posebnu pažnju Bohinc poklanja teoriji korporacije kao posebne tvorevine koja ima svoj život. Da bi opstala, mora imati sistem upravljanja i uređeno pitanje vlasništva. Korporacija predstavlja privilegiju i koncesiju koju je država nekome dala. Njeno poslovanje podrazumeva podelu snaga između uprave korporacije i deoničara. U ovom delu autor se zadržao na američkim i evropskim shvatanjima teorije upravljanja. Evropski pogled na dotičnu materiju karakteriše personifikacija kapitala koji ima privrednu funkciju.

U poslednjem delu rada autor nas upoznae sa svojim shvatanjima o razrešenju različitih interesa u korporaciji. Pored ostalog, piše o različitim interesima u oblasti bankarstva, finansija i osiguranja.

Arsen Janevski pripremio je rad „Varstvo pravic delničarev (ničnost sklepov organov vodenja in skupšine)“. Autor je obradio pitanje ništavosti odluka skupštine akcionarske korporacije u makedonskom pravu. Posebnu pažnju obratio je na ništavost odluka na osnovu analize razloga, pri čemu se poziva na odredbe Zakona o privrednim društvima. Na primer, zakon izričito predviđa slučajeve kada skupština svojom odlukom može da poveća osnovni kapital.

U odvojenim odeljcima autor nas upoznae s tužbom kojom se zahteva da se odluka skupštine poništi i predočava nam posledice tog čina. Pravo da pokrene postupak ima svaki učesnik skupštine. Ovo pravo zakon je dao i članovima uprave i nadzornog odbora.

U zborniku su i sledeći radovi: profesori Stanislav Ojnik i Rajko Knez, Človek in profesor z veliko začetnico, profesor Borut Holcman, Šime Ivanjko – sedamdeset let – življenje akademika, raziskovalca in učitelja, profesor Borut Bratina, Prenovljeni kodeks upravljanja javnih delniških družb kot avtonomni pravni vir, profesori Borce Davidovski i Ana Pavlovska Daneva, The Status of Civil Servants in the Macedonian Legislature, profesor Christa Jessel Holst, Zu den jungsten Entwicklungen des internationalen Privtrechts in Sudosteuropa, profesor Gernot Kocher, Pravna fakulteta v Mariboru – Rechtswissenschaftliche Fakultät in Gratz, Ein Blick aus der Gegenwart in die Vergangenheit, profesor Janez Kranjc, Provincialna zakonodaja za Kranjko in odprava francoskih predpisov po koncu Ilirskih provinc, profesor Vesna Kranjc, Pogodbeni koncern in pravila o javnem naročanju, profesor Saša Prelič, Nekaj misli glede dopustnosti due diligence v slovenskem delniškem pravu, i profesor Matjaž Tratnik, Načelo zaupanja v zemljišno knjigo in dobroverna pridobitev hipoteke.

DR ZORAN D. RADOVIĆ